

Ataskaita dėl auditorių ir audito įmonių audito kokybės užtikrinimo

Auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės užtikrinimą, remiantis Lietuvos Respublikos audito įstatymo (Žin., 1999, Nr. 59-1916; 2008, Nr. 82-3233) 34 straipsnio 1 dalimi, įgyvendina Audito ir apskaitos tarnyba (toliau – tarnyba) ir Lietuvos auditorių rūmai (toliau – Auditorių rūmai). Auditorių rūmai, užtikrindami atlikto audito kokybę, organizuoja atlikto audito kokybės peržiūras. Peržiūros organizuojamos taip, kad:

- Ne rečiau kaip kartą per 6 metus būtų patikrinti visi auditoriai ir audito įmonės.
- Ne rečiau kaip kartą per 3 metus būtų patikrinti visi auditoriai ir audito įmonės, atliekantys viešojo intereso įmonių auditą.
- Ne rečiau kaip kartą per 3 metus būtų patikrinti auditoriai ir audito įmonės, kurių atlikto audito kokybės peržiūros ir (arba) tyrimo metu buvo nustatyta audito atlikimo trūkumų.

Atsižvelgdami į minėtus principus, Auditorių rūmai sudaro ir tarnybai tvirtinti teikia auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės peržiūrų planus. Auditorių rūmai, pagal patvirtintą planą atlikę peržiūras, teikia tarnybai patikrinti peržiūrų plano faktinį įvykdymą, teikia įvertinti siūlomą sprendimą, jei peržiūros metu nustatyta audito atlikimo kokybės trūkumų, ar, jei peržiūros metu buvo nustatyti reikšmingi audito atlikimo trūkumai, kreipiasi į tarnybą dėl auditoriaus ir (arba) audito įmonės tyrimo inicijavimo. Auditorių rūmai gali siūlyti šiuos sprendimus:

- Nurodyti auditoriui arba audito įmonei ištaisyti nustatytus trūkumus per nurodytą terminą.
- Nurodyti auditoriui papildomai kelti profesinę kvalifikaciją (nustatyti valandų skaičių ir nurodyti terminą). Šis nurodymas gali būti skirtas kartu su drausmine nuobauda.
- Auditoriui arba audito įmonei pareikšti įspėjimą.

Tarnyba, išnagrinėjusi Auditorių rūmų siūlomą sprendimą dėl peržiūrų, kurių metu nustatyta audito atlikimo kokybės trūkumų, priima vieną iš šių sprendimų:

- Pritaria Auditorių rūmų siūlomam sprendimui.
- Nepritaria Auditorių rūmų siūlomam sprendimui ir siūlo kitokį sprendimą.
- Nepritaria Auditorių rūmų siūlomam sprendimui ir paveda, kad atlikto audito kokybės peržiūra būtų pakartotinai atlikta kito kontrolieriaus arba būtų atlikta papildoma atlikto audito kokybės peržiūra.
- Nepritaria Auditorių rūmų siūlomam sprendimui ir atlieka audito tyrimą.

Įgyvendinant Audito įstatymą, auditoriai kontrolieriai ir 2008 m. peržiūrų planas buvo patvirtinti tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. VAA-1 „Dėl auditorių kontrolierių, auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės peržiūrų 2008 metų plano tvirtinimo“. Plane numatyta atlikti 41 audito įmonės ir 68 auditorių atlikto audito kokybės peržiūras.

Pagal Lietuvos auditorių rūmų 2009 m. sausio 5 d. rašte Nr. 1.9-S0001 ir 2009 m. sausio 19 d. rašte Nr. 1.9-S0015 tarnybai pateiktus duomenis 2008 metais buvo atlikta 30 audito įmonių ir 41 auditoriaus atlikto audito kokybės peržiūros.

Kokybės peržiūrų rezultatai yra tokie:

Auditorių rūmų auditorių kontrolierių iki 2008 m. gruodžio 31 d. atliktos kokybės peržiūros											
Iš viso peržiūrų pagal patvirtintą 2008 m. planą		Pažeidimų nerasta		Pažeidimai nereikšmingi		Reikšmingi pažeidimai		Sprendimai nepriimti		Peržiūros neatliktos *	
įmonių	auditorių	įmonių	auditorių	įmonių	auditorių	įmonių	auditorių	įmonių	auditorių	įmonių	auditorių
41	68	26	37	4	4	0	0	0	0	11	27

* Peržiūros nebuvo atliktos dėl įvairių priežasčių (auditoriai tikrinamuoju laikotarpiu sirgo, nevykdė veiklos tikrinamose audito įmonėse ir pan.)

Tarnybos sprendimai dėl išnagrinėtų kokybės peržiūrų ataskaitų**									
Iš viso išnagrinėta peržiūrų ataskaitų		Pažeidimų nerasta		Pažeidimai nereikšmingi		Reikšmingi pažeidimai		Sprendimai nepriimti	
įmonių	auditorių	įmonių	auditorių	įmonių	auditorių	įmonių	auditorių	įmonių	auditorių
30	41	26	37	2	2	0	0	2	2

Atlikus kokybės peržiūras buvo nustatyti šie pažeidimai:

- Nesudarytos audito programos, nenumatytos audito procedūros.
- Nepakankamai dokumentuoti audito įrodymai, audito procedūros.
- Nepakankama įmonės audito kokybės kontrolės sistema.

Tarnyba, išnagrinėjo Auditorių rūmų siūlomus sprendimus dėl 28 audito įmonių ir 39 auditorių kokybės peržiūrų ataskaitų, priėmė sprendimus dėl dviejų peržiūrų, kurių metu nustatyta audito atlikimo kokybės trūkumų. Vykdamas Audito įstatymo 43 straipsnio 9 dalies 2 punktą, Auditorių rūmų siūlomi sprendimai ir peržiūrų medžiaga buvo svarstyti Audito priežiūros komitete (toliau – komitetas). Pagal Audito įstatymo nustatytą tvarką komitetas sudaromas iš 4 nepraktikuojančių ir 3 praktikuojančių narių. Komitetas pritarė siūlymui nurodyti auditoriams papildomai kelti profesinę kvalifikaciją ir auditorių ir audito įmonę įtraukti į auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės peržiūrų 2009 metų planą.

Dėl dviejų peržiūrų, kurių metu nustatyta audito atlikimo kokybės trūkumų, sprendimai iki 2009 m. kovo 1 d. nebuvo priimti.

Vadovaujantis Audito įstatymo 8 skirsniu tarnyba auditorių ir audito įmonių audito viešąją priežiūrą pradėjo vykdyti nuo 2008 m. rugsėjo 1 d. 2008 m. rugsėjo 30 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 1K-301 „Dėl Audito priežiūros komiteto sudėties patvirtinimo“ buvo patvirtinta komiteto sudėtis. Patvirtinus komiteto, vieno svarbiausių audito viešosios priežiūros sistemos elementų, sudėtį buvo žengtas svarbus žingsnis link audito viešosios priežiūros sistemos sukūrimo. 2008 m. gruodžio 31 d. patvirtinus naują tarnybos struktūrą, buvo įsteigtas ir naujas tarnybos struktūrinis padalinys, atsakingas už viešąją audito priežiūrą. Šiame padalinyje yra numatyti 5 specialistų etatai, į kuriuos 2009 m. pradėta darbuotojų atranka.

Pagal Audito įstatymo nuostatas atlikto audito tyrimus gali atlikti tik tarnybos Audito priežiūros padalinio darbuotojai, turintys ne mažesnę kaip 5 metų audito patirtį. Kadangi tokiems Audito priežiūros padalinio darbuotojams keliami itin aukšti kvalifikacijos reikalavimai, o padalinio formavimas galėjo prasidėti tik nuo 2009 m., iki 2008 m. gruodžio 31 d. nebuvo atliktas nei vienas atlikto audito tyrimas.

Direktorius

Audrius Linartas

J. Žemaitis

** Duomenis pateikiami pagal tarnybos išnagrinėtas kokybės peržiūrų ataskaitas ir sprendimus priimtus iki 2009 m. kovo 1d.